

ODSISI I FILTRIRANJE DIMOVA PRI ZAVARIVANJU

10000 Zagreb, Ivekovićeva 4

www.metalvar.hr

4673 Gaspoltshofen, Hörbach 43, Austria

www.clean-air-systems.com

EU zakoni

- Prema zakonu svi radnici moraju biti zaštićeni od prašine koja može negativno utjecati na zdravlje

U EU se propisuju slijedeće smjernice :

- MCW: Maksimalna dopuštena radna koncentracija za čelik => 5 mg/m³
- TRK: Dozvoljeno za kancerogene materijale

Granična vrijednost koncentracije prašine koju možemo ispustiti u okolinu:

20 mg/m³ trenutno (u budućnosti će biti reducirana na 10 mg/m³)

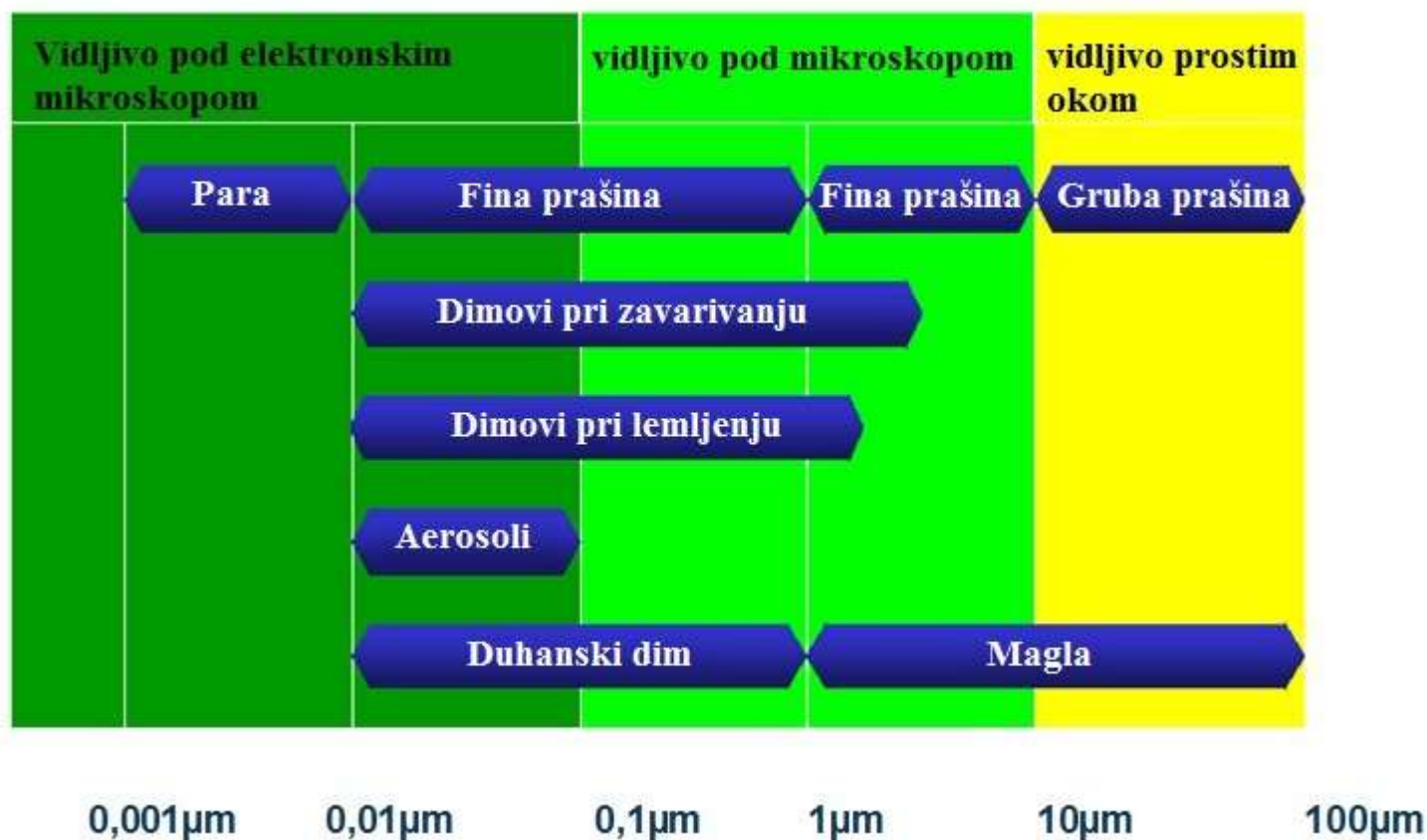
Za reciklirani zrak koji se vraća u proizvodni pogon maksimum je ¼ MCW-koncentracije.

Dakle, moramo imati manje od 1,25 mg/m³ (zavarivanje čelika).

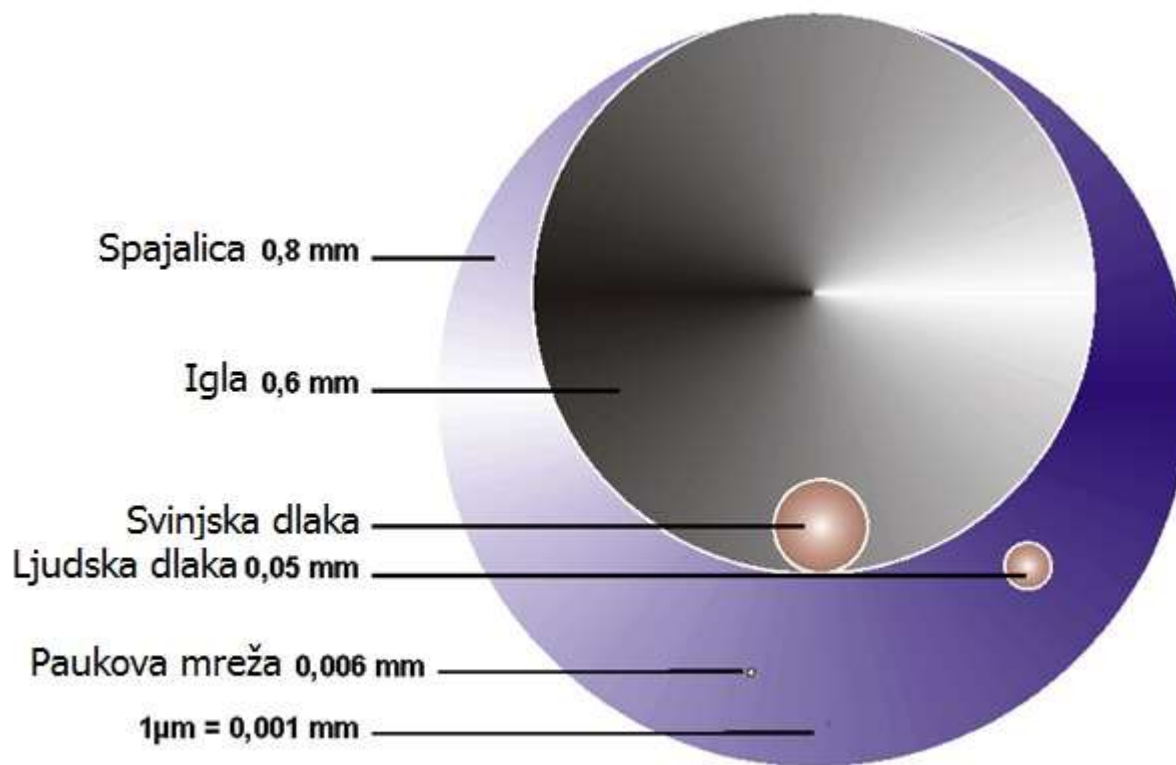
Za nehrđajući čelik nije dopušteno reciklirati zrak, samo zimi ako je manje od 10% TRK

Emisije

Što je 1 μm ?

Pregled različitih sustava filtera

- Cikloni
- ESP Filteri (elektrostatički)
- Mokri filteri s vodom
- Catridge filter i vrećasti/ravni filteri
- Džepni filter
- Oil dust filter
- Toplinski sistem nakon spaljivanja, BIO-filter, fizičke oksidacije...

Cikloni

Primjena:

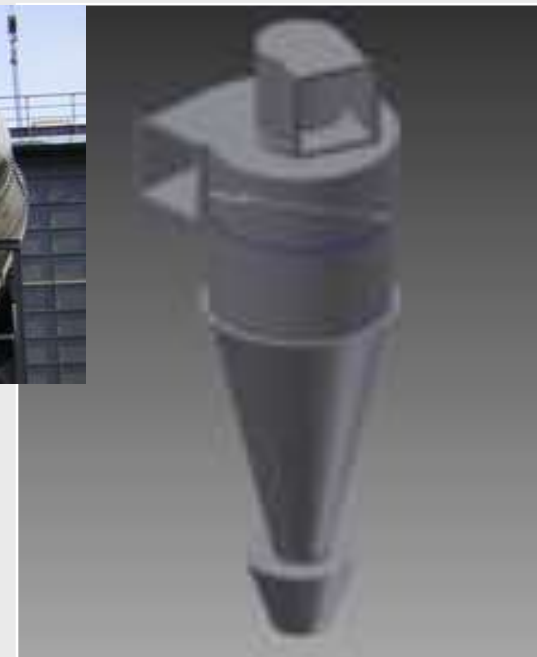
- za preseparaciju i visoku koncentraciju prašine
- aplikacije u kojima se javlja iskrenje (za zaštitu filter elemenata)

Prednosti:

- Mali ili potpuni izostanak potrebe za održavanjem i rezervnim dijelovima
- Jeftin
- Otporan na visoke temperature

Nedostaci:

- Manja učinkovitost za filtraciju
- Nisu korisni za sitne čestice, npr. zavarivački dim

Elektrostatički filteri

Primjena:

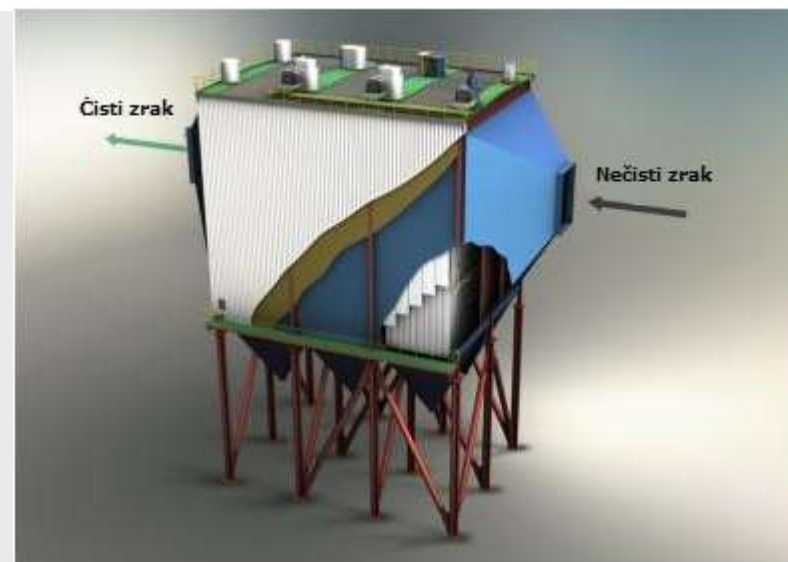
- Strujanje velike količine zraka
- Visoke temperature ($> 140^{\circ}\text{C}$)
- Mokri sirovi plin

Prednosti:

- Otpornost na temperaturu do 450°C
- Nizak tlak filtera
- Mali pokretni dijelovi

Nedostaci:

- Čisti plin $> 10 \text{ mg/m}^3$ (obično između $20\text{-}40 \text{ mg/m}^3$)
- Nema filtracije tijekom preopterećenja prašinom

Mokro ispiranje plinova

Primjena:

- Ljepljive emisije
- ATEX aplikacije, npr. aluminijsko brušenje

Prednosti:

- Nije potrebna dodatna oprema za žatitu od požara ili eksplozije
- Konstantno za visoke temperature
- Jeftino

Nedostaci:

- Visoki troškovi rada
- Energija iz nepročišćenog plina se ne može koristiti
- Tretman vodom

Catridge filter i vrećasti/ravni filteri

Primjena:

- Za gotovo sve prethodno spomenute primjene

Prednosti:

- Visoki stupanj separacije: $<10 \text{ mg/m}^3$
- $<0,1 \text{ mg/m}^3$ Catridge filter
- Recirkulacija zraka
- Konstantno filtriranje i učinkovitost

Nedostaci:

- Manji protok zraka ako su filteri stari (vrijeme trajanja)

Napomena: Ovaj je sistem je posljednje dostignuće tehnike

Vrećasti/Catridge filter

Primjena:

- Za čišćavanje zraka koji odsisni sistem uzima iz okoline

Prednosti:

- Visoki stupanj separacije: $<10 \text{ mg/m}^3$
- Recirkulacija zraka
- Konstantno filtriranje i učinkovitost

Nedostaci:

- Nema mogućnost čišćenja, moraju se zamjeniti nakon određenog vremena

Filteri za uljne dimove

Primjena:

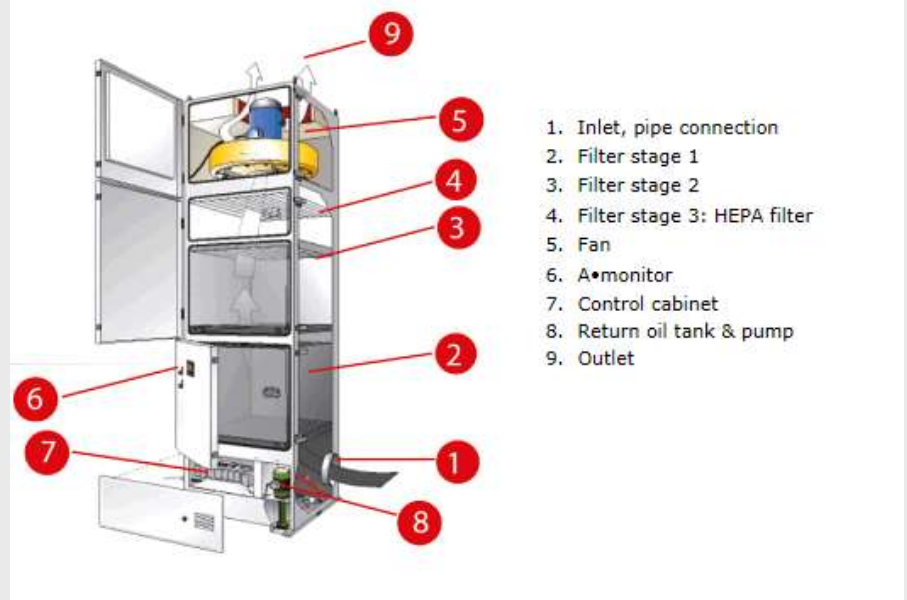
- Za pročišćavanje zraka zagađenog uljnim dimovima (pri bušenju, brušenju – strojnoj obradi...)

Prednosti:

- Visoki stupanj separacije
- Konstantno filtriranje i učinkovitost

Nedostaci:

- Nema mogućnost čišćenja, moraju se zamjeniti nakon određenog vremena

Kako odstraniti dimove sa mjesta zavarivanja?

Jedna od najvažnijih točaka je učinkovitost sustava odsisa . . .

Učinkovitost ovisi o različitim aplikacijama, veličini ugrađenih dijelova....

Predstavljamo različite tipove sa svojim specifičnim prednostima i nedostacima

Napomena: važno je da radnik prihvati sustav u protivnom izostaje zadovoljstvo instaliranim sustavom

Stol za odsis

Primjena:

- Za oksiacetilensko i plazma rezanje

Prednosti:

- Visoka učinkovitost sustava
- Preseparacija šljake
- Koristi se također za rukovanje materijalom tijekom procesa rezanja
- Samo za usisavanje postavljeno na portalu gorionika

Nedostaci :

- Troškovi investiranja
- Instaliran fiksni sustav

Mobilne filter jedinice

Primjena:

- Za zavarivanje i brušenje

Prednosti :

- Manja ulaganja
- Fleksibilna primjena

nedostaci:

- Potrebni dodatni radnici
- Više održavanja (za više jedinica)

Cijevi za usisavanje

Primjena:

- Za zavarivanje

Prednosti:

- Mogućnost postavljanja u blizini izvora dima
- Potreban manji protok zraka

Nedostaci:

- Ne ergonomski za radnike
- Moguće samo ručno zavarivanje
- Potreban visokotlačni sustav
- Preostali dim nakon zavarivanja se ne uklanja

Hauba za usisavanje

Primjena:

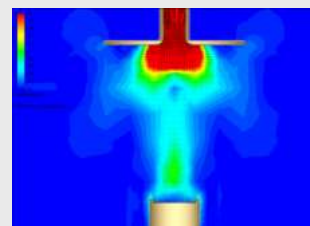
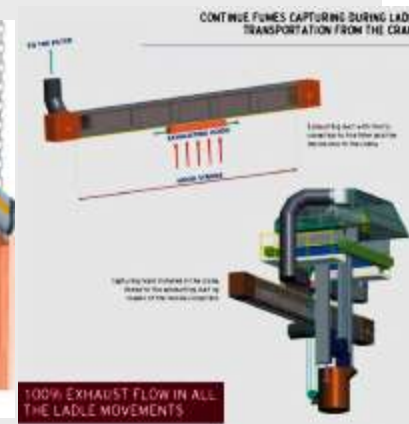
- Za fiksno instalirane automatske strojeve

Prednosti:

- Mala do srednja protočnost zraka (oko 400 m³/h po m² haube)
- Fiksno instalirane, nije potrebno ručno upravljanje

Nedostaci:

- Fiksno instaliran sustav može smetati dizalici
- Samo za automatizirani proces

Ploča za usisavanje

Primjena:

- Za fiksno instalirana radna mjesta

Prednosti:

- Mali do srednji protok zraka
- Fiksno instalirana, nije potrebno ručno upravljanje
- Preseparacija

Nedostaci:

- Fiksno instaliran sustav može smetati dizalici

Usisne ruke

Primjena:

- Za oksiacetilensko i plazma rezanje

Prednosti:

- Mogućnost postavljanja u blizini izvora dima
- Manji protok zraka npr. 1.000 m³/h po ruci za proces zavarivanja
- Mali filter je moguć ako se ne radi istovremeno

Nedostaci:

- Prihvaćanje od strane radnika (ukoliko se radi o čestom pozicioniranju

Kompletan odsis hale

Primjena:

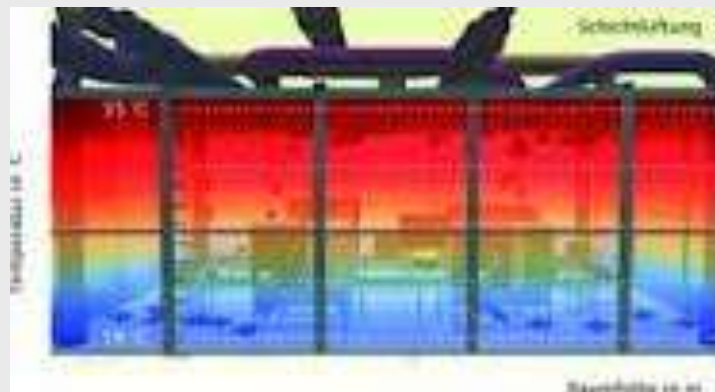
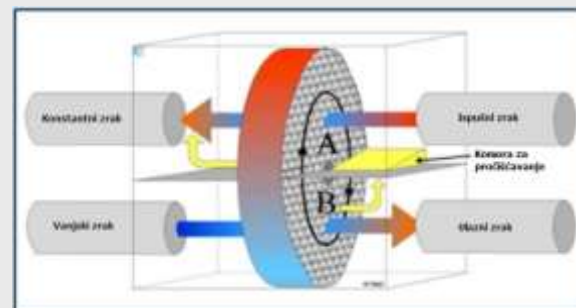
- Univerzalna primjena, posebno za raspršene dimove

Primjena:

- Visoka učinkovitost sustava
- Sustav ne ovisi o radnim mjestima
- Moguće grijanje i hlađenje u halama
- Nije potreban dodatan rad radnika
- Kompletna automatska kontrola sustava

Nedostaci:

- Investicijski troškovi

Kompletan odsis u halama

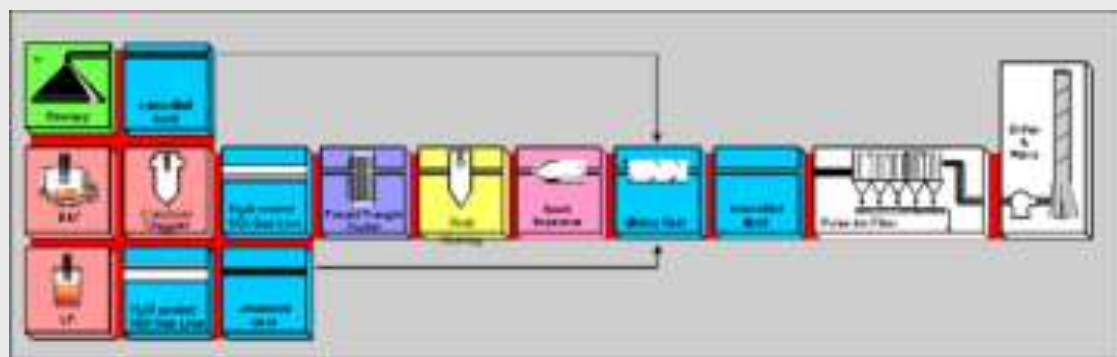
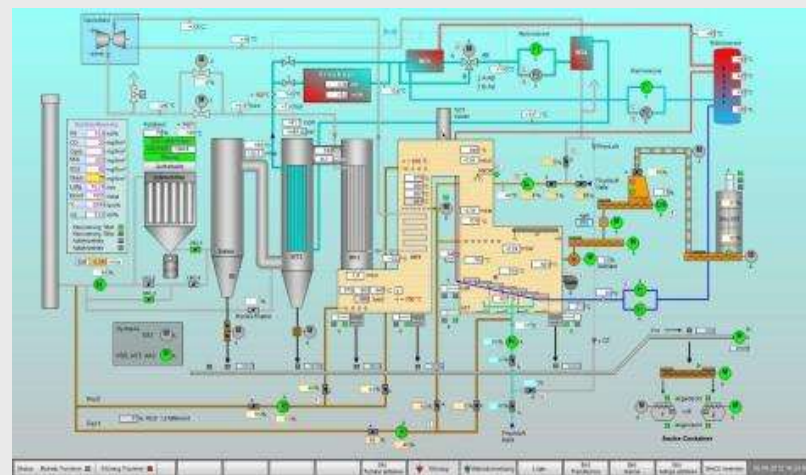
SA i BEZ instaliranog odsisnog sistema:

Kontroliranje

Zahtjevi za kontroliranje i reguliranje sustava:

- Univerzalna primjena, posebno za raspršene dimove
- Automatsko kontroliranje prema različitim modusima operacije
- Automatska regulacija „ispravnog” protoka zraka
- Slobodno namještanje sustava
- Čišćenje filtera
- Vanjska kontrola uključivanja/isključivanja
- Signalna razmjena za operacije, održavanje i pogreške

Interakcija sistema

Važno!

Sve komponente sustava utječu na učinkovitost.

Imati uvid u te činjenice je najvažnije za dizajn na „ispravan način”

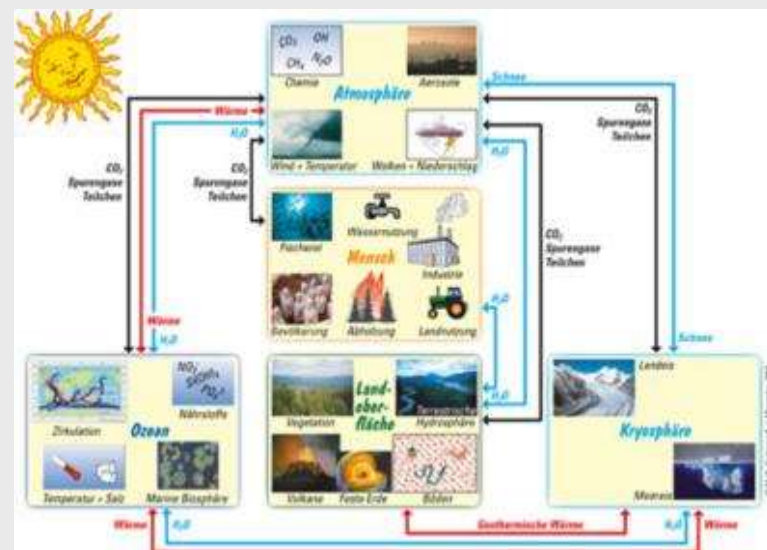
Što to znači u praksi?

Primjer::

Ako je površina filtera mala, manji su troškovi investiranja u prvom koraku, ali je potreban snažniji ventilator

(na temelju jačeg pritiska filtera) kao i učestalije čišćenje filtera.

Učestalije čišćenje će smanjiti vijek trajanja filtera.

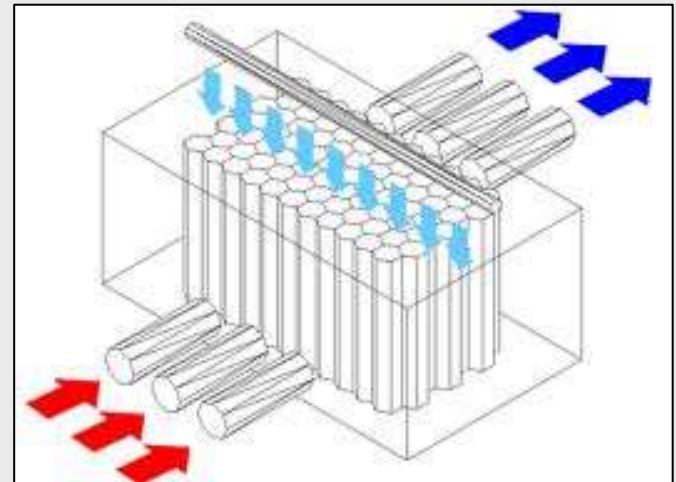
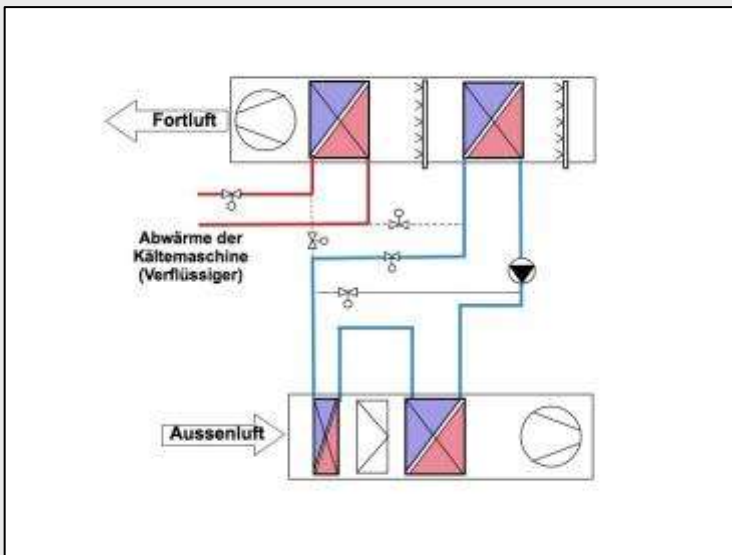

Bonus-korištenje energije

Neke od upotreba energije odsisnih sistema (toplinskih)

- Predgrijavanje ulaznog zraka
- Za zagrijavanje vode (za tuširanje ili proces)
- Predgrijavanje materijala (npr. prije ulaska u peć)

Bonus-korištenje energije

Prikaz svih mogućnosti odsisnog sistema .

Do sada je korištenje energije iz odsisnog sistema ovisilo o stupnju kompliciranosti tehnologije kao i o visokim troškovima zbog čega je često ostajalo neiskorišteno.

